

FOCUS

Spermabanken roepen studenten op om een kwakje te deponeren. Je hoeft niets te vrezen, niemand zal het ooit weten, vooral niet een toekomstig kind. Voor donors en ouders is die anonimiteit een geruststelling.

KIND VAN EEN AN

HOE HET RECHT OP EEN KIND



Alsof genen niet tellen. Maar wat met het kind? De oudste donorkinderen zijn intussen volwassen, en alle opvoeding en liefde ten spijt zoeken velen de vader die niets anders gaf dan zijn zaad. **Kathleen Vereecken**

ONNIEME ZAADCEL

SOMS BOTST MET HET RECHT OP OUDERS

'De drie koningen van Mechelen!' Dat blokletterden de kranten triomfantelijk bij de geboorte van Stephke, Bernhard en Sophie Raeymaekers, op 6 januari 1979. Een drieling, daar werd over gesproken. Alleen: mét de drieling werd minder gesproken. Toch niet over dat ene detail: dat het

KID-kinderen waren, verwekt na kunstmatige inseminatie met donorsperma. Het zou 25 jaar duren voor de waarheid aan het licht kwam. Veel te lang, vindt Sophie. En daardoor dubbel pijnlijk. Want boven op het plotselinge besef dat je genetische roots niet liggen bij de vader die je altijd ge-

kend hebt, zit je ineens met het gevoel dat je al die tijd belogen bent.

'Misschien is ons verhaal atypisch', waarschuwt ze, 'want onze vader heeft ons nooit echt gewild. Dat heeft het allemaal nog veel pijnlijker gemaakt, natuurlijk. Ik geloof oprecht dat de meeste

wensouders het beste met hun kinderen voorhebben en dat ze er alles aan doen om ze in een warme omgeving te laten opgroeien. Maar mijn vader toonde vrijwel nooit interesse voor ons, de drieling. Hij werkte hard en was afstandelijk en zwijgzaam. Met onze drie jaar jongere broer, die tegen alle verwachtingen in op natuurlijke wijze verwekt werd, ging hij anders om. Maar goed, die was de jongste, misschien was het wel normaal dat die meer aandacht kreeg dan de anderen. Dacht ik toen. Ze hadden ook veel met elkaar gemeen. Allebei sportievelingen, terwijl wij drieën helemaal niets voor sport voelden, om maar iets te noemen. En zo waren er wel meer dingen, die me aan het twifelen brachten.'

'Toen we elf waren, is onze moeder psychisch ziek geworden. Ze werd opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, en daar is ze nu nog altijd. Vanaf dat moment stonden we er min of meer alleen voor. We gingen met ons vieren op internaat en brachten alleen de weekends en de vakanties thuis door. We werkten hard, we voelden ons verantwoordelijk voor onze jongere broer en voor elkaar. Ik geloof dat we toen heel snel volwassen geworden zijn.'

'Vanaf mijn veertiende begon de twijfel harder te knagen. Ik dacht aan wat mijn moeder ooit tegen mijn vader gezegd had in een discussie: "Het wordt tijd dat je een échte vader bent voor die kinderen!" Het is een uitspraak die me

nooit meer heeft losgelaten. Net zomin als wat familieleden aan vaderskant er tijdens ruzies soms verwijtend uitgooiden: "Jullie zijn geen echte Raeymaekers!" Dat deed pijn.'

'Naarmate we ouder werden, verscherpte de houding van mijn vader nog. De desinteresse begon stilaan op afwijzing te gelijken. Hij vroeg nooit of het wel goed ging met ons, moedigde ons niet aan. En hij gaf geen zier om onze resultaten. Ik begon te geloven dat mijn vader niet mijn vader was. In mijn fantasie had mijn moeder een avontuurtje gehad met een andere man. En in mijn fantasie zou ik met mijn echte vader wel een warme, liefdevolle relatie hebben.'

Nooit gewild

De waarheid kwam aan het licht tijdens een verjaardagsdinertje van de drieling. Vijfentwintig werden ze. Bernhard wist het al. Een tante - een zus van hun moeder - had haar mond voorbijgepraat tegen zijn toenmalige vriendin. En als hij het wist, moesten ook zijn zussen het weten, vond Bernhard.

'Het was een schok. En ook weer niet. Mijn allereerste gedachte was: dit heb ik altijd geweten. Ik was opgelucht. Eindelijk kon ik de twijfels achter me laten. Eindelijk was er een verklaring voor de afstandelijke houding van mijn vader. Eindelijk wist ik waarom we niet op hem leken. Maar na dat aanvankelijke gevoel

'Eindelijk wist ik waarom we niet op hem leken'



FOCUS



van "zie je wel" kwam de pijn. Een overweldigend verdriet, waar ik me geen raad mee wist. Ik kroop in bed en kwam er twee weken lang niet uit. Het was pure rouw. Rouw om de afwijzing, om de onbekende vader, om de vele leugens die ons verteld zijn. Weken, maanden heeft het geduurd. Het gevoel niet te weten waar ik vandaan kwam, heeft lang aan mijn zelfvertrouwen en zelfbeeld geknaagd.'

'Toen de pijn minder scherp werd, wilde ik op zoek gaan. Bernhard had die behoefte niet. Voor hem was de kwestie afgesloten, en hij wilde verder met zijn leven. Maar Stephke reageerde zoals ik. Heviger zelfs. Ze was heel boos en haar behoefte om op zoek te gaan was, geloof ik, nog sterker dan de mijne. Zij is toen gaan praten met de huisarts in ons geboortedorp, maar die beweerde dat hij niets wist over een spermadonor. Onzin, natuurlijk, maar goed, zijn beroepsgeheim verbiedt hem nu eenmaal iets los te laten. Ook een andere huisarts, een goede vriend van mijn ouders in die tijd, ontkende alles. Intussen heb ik een brief gestuurd naar het privéziekenhuis van de dokter die mijn moeder indertijd behandeld heeft in het UZ van de VUB, maar ik heb geen antwoord gekregen. Misschien zitten ze er verveeld met het feit dat ze toch niets mogen zeggen. Of misschien is de brief nooit goed aangekomen, wie zal het zeggen.'

'Zes maanden na de onthulling schreef ik een brief aan mijn vader. Ik heb met geen woord gerept over wat we wisten. Maar de boodschap was wellicht duidelijk. Het was een brief vol verdriet. Vol verwijten ook. Hij moet gevoeld hebben dat we iets wisten, want hij heeft meteen onze jongste broer gepolst en die heeft toegegeven dat we op de hoogte waren. Mijn vader heeft de brief aan zijn familie laten lezen, en sinds die dag mag ik geen voet meer in zijn huis zetten. Ik ben persona non grata. Hij heeft de band met zijn "onechte" kinderen en kleinkinderen - want Stephke en ik hebben intussen ook een kind - radicaal doorgeknipt. Hij heeft ons nooit gewild, zo gaf hij ons te verstaan. Het was de keuze van onze moeder, niet de zijne. Voor hem zijn we geen familie meer. Hoe kan iemand na een kwarteeuw de deur dichtgooien voor kinderen die hij zelf opgevoed heeft? Zijn beslissing ons volledig uit zijn leven te bannen, doet me meer pijn dan het nieuws dat hij onze biologische vader niet is.'

Taboe

'Hoe het nu met me gaat? Goed.

'IK WIL WETEN VAN WIE IK MIJN CREATIVITEIT GEËRFD HEB, MIJN LIEFDE VOOR ARCHITECTUUR. IK WIL ZO GRAAG MET HEM KUNNEN PRATEN OVER WAT ONS BINDT'

Echt goed. Ik heb een lieve partner, een kindje van tien maanden oud en een fijne baan. De band met mijn broers en zus is uitstekend.'

'Tegenover mijn vader voel ik gelatenheid. Eindelijk kan ik ermee ophouden vruchteloos zijn liefde na te jagen. Jarenlang heb ik de schuld bij onszelf gelegd. We waren te anders, we hoorden er niet bij. We hebben het ook zo vaak gehoord: we waren geen echte Raeymaekers. Even heb ik gedacht: als we er niet bij horen, dan moet ik mijn naam maar veranderen. Maar in de loop van de jaren is ook die naam ontmijnd geraakt. Ik heet zoals ik heet, en daar heb ik vrede mee.'

'De kans dat ik ooit zal weten wie

mijn biologische vader is, is erg klein. En toch is de hoop niet dood. Het blijft een diep verlangen. En een gemis. Ik lijk zelfs niet eens op mijn moeder, zie je? Ik wil weten van wie ik mijn creativiteit geërfd heb, mijn liefde voor architectuur. Ik wil zo graag met hem kunnen praten over wat ons bindt.'

'Misschien bel ik volgend jaar wel naar de arts die mijn moeder behandelde. Of misschien ook niet. Soms ga ik surfen op het internet, op zoek naar verhalen van andere KID-kinderen. Ik wil weten hoe zij het te weten gekomen zijn en hoe ze er nu mee omgaan. De verhalen over diegenen die totaal onverwacht toch hun vader op het spoor komen, geven me hoop.'

Voor wie na haar komt, hoopt Sophie dat de Belgische wetgeving - in navolging van een aantal andere landen - ooit bijgestuurd wordt. 'Als KID-kind heb je helemaal niks te zeggen in België. Je zou op zijn minst de kans moeten krijgen je biologische vader - of moeder, in het geval van eiceldonatie - te leren kennen. En daarnaast mis ik een platform, waar KID-kinderen elkaar kunnen ontmoeten. Gewoon, om hun verhaal te vertellen en elkaar een hart onder de riem te steken. Er bestaan fora in overvloed voor wensouders. Maar intussen lopen er vele duizenden KID-kinderen rond, die daar misschien ook behoefte aan hebben. In Nederland heb je de Stichting Donorkind. Daar be-

staat een grotere openheid dan bij ons. Je ziet er ook steeds vaker dat wensouders kiezen voor een B-donor (een identificeerbare donor, in tegenstelling tot een A-donor, die anoniem wenst te blijven - nvdr). In België zit het allemaal nog steeds in de taboesfeer. Dat je open bent over adoptie, vindt iedereen intussen de normaalste zaak van de wereld. Ook dat is ooit anders geweest. Misschien wordt het tijd dat de publieke opinie went aan meer openheid rond donorschap.'

Respect voor het kind

Er is een tekort aan sperma. De spermabanken lanceren daarom een grootscheepse wervingscampagne, gericht op studenten.



Donorkind Sophie Raeymaekers: 'Ik heb het zo vaak gehoord: ik was geen echte Raeymaekers' © Amaury Miller

Sinds de wet van 6 juli 2007 over de medisch begeleide voortplanting en de bestemming van de overtallige embryo's en de gameten (*geslachtscellen, nvdr*), mag een donor maximaal zes vrouwen bevruchten. Daar zijn goede redenen voor – de kans op onbedoelde incest tussen halfbroers en -zussen wordt daardoor minimaal – maar doet de wachtlijsten onvermijdelijk groeien.

En dan is er de discussie rond de anonimiteit van donoren. Een discussie die er in veel landen (zoals Zweden, Oostenrijk, Australië, de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Nederland of Noorwegen) toe geleid heeft dat de anonimiteit van donoren helemaal of gedeeltelijk is opgeheven. Ook in België leeft het debat, maar dan vooral in beperkte kring en achter gesloten deuren: onder artsen en ethici. Het is een moeilijk debat, blijkt telkens weer, omdat elke beslissing altijd wel iemands rechten lijkt te schenden. De ethicus Guido Pennings pleit sterk voor een 'tweelokkettenmodel': de donor kiest zelf of hij al dan niet anoniem blijft, en de ouders kiezen op basis daarvan hun donor. De beste manier om ieders rechten, ook die van het kind, zoveel mogelijk te respecteren, meent hij.

Tegenover het volledig opheffen van de anonimiteit bestaat een grote terughoudendheid. Het zou potentiële donoren afschrikken. Die vrees is wellicht terecht. In een aantal landen die de anonimiteit hebben opgeheven, is het aantal donoren inderdaad teruggelopen. Maar er zijn ook andere verhalen. Zoals dat van Thomas, bijvoorbeeld. Een keer per week doneerde hij sperma, een jaar lang.

'Ik heb al een zoontje en ik ben jong en gezond. Waarom zou ik

met mijn sperma geen andere mensen helpen een kind te krijgen? Ik vond en vind dat nog steeds een mooie gedachte. Dat ik per donatie een vergoeding van vijftig euro kreeg, was meegenomen. Het is geen fortuin, maar ik was werkzoekende en alle extra's waren welkom. Na een jaar liet het ziekenhuis me weten dat het volstond. En toen stak mijn nieuwsgierigheid de kop op. Of er al iets gaande was, wilde ik weten. Dat wilden ze me niet vertellen. En vanaf dat moment begon het te knagen, het gevoel dat er eens een kind rondloopt met mijn genetisch materiaal, en dat ik nooit zal weten wie hij of zij is. Tegelijk vraag ik me af wat dat kind daar nu zelf van zou vinden?'

Op vraag van Thomas noteerde de arts zijn wens identificeerbaar te zijn. 'Ik weet niet of ze iets zullen doen met die gegevens. Ik denk vooral aan de kinderen. Zelf zou ik het niet in mijn hoofd halen ze op te sporen. Ik heb hiervoor gekozen en ik wist heel goed waaraan ik begon. Zo'n kind heeft natuurlijk niks te kiezen, maar ik wil het wel de kans geven mij op te zoeken, als hij of zij daar later behoefte zou aan hebben. Ik voel me verantwoordelijk, jawel. Met de opvoeding wil ik me niet bemoeien, maar ik hoop ooit op emotioneel vlak een rol te kunnen spelen. Zoals het nu gaat, word je als donor nogal hard aan de kant geschoven. Ze zaten in het ziekenhuis duidelijk verveeld met mijn vragen. Op de mail die ik hun ooit stuurde, heb ik geen antwoord gekregen. Het gebrek aan openheid stoort me. Het gebrek aan respect voor het kind ook. Niet de ouders, niet de donor, maar de kinderen zouden het recht moeten krijgen te kiezen of ze al dan niet contact willen.'

Vurig verlangen

Bij Leon ligt het nog anders. Hij is getrouwd met een man. Beiden koesteren ze een sterke, tot nu toe onvervulde kindwens. Een tijdlang heeft Leon overwogen spermadonor te worden. 'Dat leek me mooi', zegt hij. 'Je helpt anderen, en wie weet staat er op een mooie dag twintig jaar later toch een kind voor de deur dat van jou blijkt te zijn. Die gedachte verzachtte mijn eigen pijn een beetje. Want pijn doet het: als je kindwens zo groot is, blijf je dat gemis voelen. Het is als een open wonde.'

Toen Leon ontdekte dat sperma alleen anoniem gedoneerd kan worden, ging hij op zoek naar de wetten in kwestie, en wat bleek: 'Nergens schrijft de Belgische wet voor dat spermadonaties verplicht anoniem moeten gebeuren. Ik besloot een mail te sturen



'BIJ KUNSTMATIGE INSEMINATIE WORDT HET BELANG VAN HET KIND BLIJKBAAR VOLLEDIG ONDERGESCHIKT GEMAAKT AAN DE RECHTEN VAN DE WENSOUDEERS.'

'Conflict zul je krijgen, daar is geen ontsnappen aan'

'De cruciale ethisch-filosofische vraag is: moeten we dat eigenlijk wel doen?' Dat zegt Paul Devroey, professor en diensthoofd van het Centrum voor Reproductieve Geneeskunde aan het Universitair Ziekenhuis van de VUB en lid van het Raadgevend Comité voor Bio-Ethiek. 'In het belang van het kind zou het natuurlijk het beste zijn als er geen donormateriaal gebruikt werd. Je kunt zijn mening niet vragen, want hij bestaat niet. Daartegenover staat natuurlijk de vurige kindwens van veel onvruchtbare paren. En hun verdriet als het niet lukt. Dat verdriet kan zeer diep gaan. En dan kan de wetenschap uitkomst bieden: donatie. Maar ethisch-filosofisch zitten we met een probleem, dat klopt.'

In het UZ krijgen wensouders stevast het advies eerlijk te zijn tegen hun kinderen.

'Onze psychologe praat alles grondig door met de ouders. Uit enkele studies is gebleken dat, als je besluit het te zeggen, je dat het best zo vroeg mogelijk kunt doen. Dat lijkt me logisch. Je kunt een kind niet twintig jaar lang in de veronderstelling laten dat zijn ouders zijn biologische ouders zijn en daarna doodleuk vertellen dat het niet waar is.'

'Sommige mensen kiezen er echter voor te zwijgen. Maar dan moet je *echt* zwijgen, hè. Dan mag je het ook niet vertellen aan je moeder, je zus of de kapper. Wie wil zwijgen, moet beseffen dat hij zal leven met een continue leugen. Dat is heel moeilijk en het lijkt me niet de beste optie. Het is trouwens naïef te denken dat je je kind kunt verzwijgen dat het een donorkind is. Een simpele bloedanalyse brengt de waarheid aan het licht, zelfs als de bloedgroepen compatibel zijn.'

'Bij eiceldonatie passen we geregeld het systeem van gekende donatie toe, met een donor die de ouders zelf aanbrengen. Als je dat eerlijk tegen je kind vertelt, dan denk ik dat je zoveel mogelijk de rechten van alle partijen respecteert. Voor zover die donor daarmee akkoord gaat, welteverstaan. Spermadonatie gebeurt meestal anoniem, behalve als wensouders zelf een spermadonor aanbrengen. Maar in dat geval hebben ze ons niet echt nodig.'

'Waarom men zo vaak de kop in het zand stopt? Omdat het moeilijk is. Een tijdelijke afwijzing van de wensouders? Een kind dat zijn biologische roots wil kennen? Allemaal mogelijk. Conflict zul je krijgen, daar is geen ontsnappen aan. Maar je mag die confrontatie niet uit de weg gaan, vind ik. Ik wil graag pleiten voor een beetje moed op dat vlak.'

'Wat ik nu ga zeggen, klinkt wellicht cru, maar als we meer zouden praten over ideeën en structuren en minder over mensen en hun emoties, dan zou het leven er een stuk eenvoudiger op worden.'

Zijn de ideeën en structuren dan niet bedoeld om de mens te dienen?

'Jawel. Begrijp me niet verkeerd: ik heb niets tegen emotionaliteit, maar ik heb iets tegen persoonlijke emotionaliteit. Je kunt je woede niet richten op het fertiliteitscentrum dat geen gegevens verstrekt over je biologische vader. Er zijn garanties gegeven aan de donoren, er zijn afspraken gemaakt, en die moeten worden gerespecteerd. Je kunt wel de structuren en de ideeën die dat mogelijk gemaakt hebben ter discussie stellen. En ik sluit niet uit dat er in de toekomst iets zal veranderen op dat vlak. Die dingen zijn voortdurend in beweging.'



FOCUS



naar enkele fertiliteitscentra met de vraag of ik ook identificeerbaar kon doneren. Met andere woorden: ik wil dat het kind in kwestie later mijn gegevens kan opvragen, als hij of zij dat wenst. Ik kreeg twee interessante reacties. Het andrologieteam van het ene ziekenhuis liet me weten dat 'de wet voorziet dat spermadonatie anoniem moet gebeuren' en dat dat dus 'de enige mogelijkheid' is. Ik heb ze meteen geconfronteerd met artikel 57 van de wet van 6 juli 2007, waarin letterlijk staat dat de niet-anonieme donatie berustend op de toestemming van de donor en de ontvanger(s) is toegestaan. Een antwoord op die mail heb ik nooit ontvangen.

'Een arts uit een ander ziekenhuis was zo eerlijk toe te geven dat de wet niet-anonieme donatie niet verbiedt. Hij gaf ook toe op de hoogte te zijn van psychologische studies die aantonen dat bekend doneren beter is voor het kind. Maar, voegde de arts eraan toe, de meeste stellen willen niet dat hun kind later in contact komt met de donor. Ik kan me daar behoorlijk kwaad over maken. Het belang van het kind doet blijkbaar niet ter zake. Wie een kind wil adopteren moet een slopende procedure doorlopen, allemaal in het belang van het kind. Bij kunstmatige inseminatie wordt het belang van het kind blijkbaar volledig ondergeschikt gemaakt aan de rechten van de wensouders. Ik heb dus be-

sloten geen spermadonor te worden. Niet zolang de anonimiteit niet opgeheven wordt.'

Intussen is Leon van plan om met de hulp van de Nederlandse Stichting Donorkind (www.donorkind.nl) een soortgelijk platform in België op te richten.

'Ik onderschat de pijn van wensouders niet. Hun vurige verlangen naar een kind en de pijn die ermee gepaard gaat, ken ik maar al te goed. Maar het is een te grote psychische belasting voor de kinderen die eruit geboren worden. Ik geloof dat veel spermadonoren graag kinderloze mensen helpen. Dat is mooi en altruïstisch. Maar jammer genoeg beseffen ze onvoldoende wat het voor een kind later kan betekenen.'

EEN DONOR: 'IK VOEL ME VERANTWOORDELIJK, JAWEL. MET DE OPVOEDING WIL IK ME NIET BEMOEIEN, MAAR IK HOOP OOIIT OP EMOTIONEEL VLAK EEN ROL TE KUNNEN SPELEN'

Tienduizenden kinderen

Over het aantal donorkinderen in België bestaan geen precieze gegevens. Dan maar bij benadering: In een groot centrum als dat van het UZ van de VUB wordt gemiddeld elke week één vrouw geïnsemineerd. Het CRG bestaat officieel 25 jaar, maar de eerste inseminaties gebeurden er al vroeg in de jaren zeventig. Dat zou betekenen dat hieruit naar schatting zo'n tweeduizend kinderen geboren werden. In België beschikken 22 ziekenhuizen over een spermabank. Maar ook op internetfora wordt geregeld sperma ge-

vraagd én aangeboden. Cijfers hierover bestaan uiteraard niet. Voorzichtige conclusie: er lopen op dit moment tienduizenden KID-kinderen rond in België.

De kwaliteit van het sperma gaat achteruit. Slechts een op de vijf mannen komt in aanmerking als donor.

In het lab Andrologie van het UZ Gent melden zich gemiddeld tien donoren per jaar. Via een affiehecampagne, die zich op studenten richt, hoopt de spermabank dat aantal te verviervoudigen om beter aan de vraag te voldoen.

'Nee,

Familietherapeute Else-Marie van den Eerenbeemt verdiept zich al jarenlang in familierelaties en in de onmiskenbare loyaliteit die de verschillende generaties bindt. Die loyaliteit is bij donorkinderen niet anders, zegt ze.

Uit veel verhalen op het internet blijkt dat zelfs KID-kinderen die in een warm wensgezin opgroeien, soms nood hebben aan meer informatie over hun biologische vader. Is liefde dan niet genoeg?

'Nee, liefde alleen is niet genoeg. Je beide ouders kennen is een kinderrecht. Meer nog, het is een fundamenteel menselijke behoefte. *Waar kom ik vandaan* is een existentiële vraag. Een vraag die meestal de kop opsteekt tijdens de puberteit, hoe geweldig je ouders ook mogen zijn.'

'Voor sommigen volstaat het gewoon te weten hoe het allemaal in zijn werk is gegaan. Wie die spermadonor was, willen ze wel weten, maar ze hoeven hem niet perse te kennen. Anderen voelen juist een sterke behoefte aan persoonlijk contact. Dat is heel individueel. Je ziet precies hetzelfde bij adoptiekinderen. Als zo'n kind op zoek gaat naar zijn biologische ouders, dan zie je adoptieouders soms twijfelen aan de liefde van hun kind. En soms houden die kinderen daar ook rekening mee. Een man vertelde me ooit dat hij zijn biologische ouders wou opzoeken, maar daarmee zou wachten tot zijn adoptie moeder

INTERIEUR 08

21st International Biennale

INTERIEUR 08

17 - 26 OCTOBER 2008

Kortrijk Xpo Belgium

www.interieur.be

dS De Standaard

INTERIEUR FOUNDATION GROENINGESTRAAT 37, 8500 KORTRIJK, BELGIUM → PHONE +32-(0)56 22 95 22 → FAX +32-(0)56 21 60 77 → INTERIEUR@INTERIEUR.BE

liefde alleen is niet genoeg'

BEIDE OUDERS KENNEN BLIJKT EEN GENETISCHE BEHOEFTE

overleden was. Hij wilde haar niet kwetsen.'

De discussie over de anonimiteit van het donorschap roept hevige reacties op. Speelt angst daarin een rol?

'Ik wil me in die discussie afzijdig houden. Maar over de manier waarop erover gepraat wordt, wil ik wél iets zeggen. Als ik een vrouw hoor zeggen: "Ik heb recht op een kind", dan vraag ik meteen: "En het kind? Heeft het ook recht op jou?" Je mag de rechten van het kind nooit uit het oog verliezen. En dat begint al bij wat je zegt, hoe je het zegt en wanneer. Soms hoor je bijvoorbeeld dat het kind het zelf wel weet, maar dat het voor de grootouders een geheim moet blijven. Omdat de vader zich schaamt, bijvoorbeeld. Met die last mag je een kind nooit opzadelen.'

Maar vaak wordt het kind zelf in het ongewisse gelaten over zijn genetische afkomst.

'En dat is heel jammer. Gevaarlijk ook. Want soms zijn familieleden wel op de hoogte. Familiefeestjes en begrafenissen zijn typische gelegenheden waarop pijnlijke familiegeheimen - vaak onbedoeld - onthuld worden. Als je zulk nieuws van iemand anders dan je ouders verneemt, dan krijgt het vertrouwen een enorme schok. Voor volwassen kinderen is het soms voldoende reden om met hun ouders te breken.'

Wanneer kun je een donorkind

het best op de hoogte brengen?

'Dat is een moeilijke. De ideale leeftijd bestaat niet. Volgens Nagy (Hongaars-Amerikaanse psychiater die het begrip 'existentiële loyaliteit' introduceerde, nvdv) is het ideale moment "de dag voor de buurvrouw het vertelt". En dat kan natuurlijk heel vroeg zijn. Ik raad ouders aan al in het kraambed een brief naar hun kind te schrijven, waarin ze vertellen hoe blij ze zijn met zijn geboorte en wat er zo bijzonder aan is. Een eerlijke brief, waarin ze hun kind vertellen dat er een donor is. Die brief kun je onder gesloten envelop in het babyboek stoppen, zodat het kind hem later kan lezen.'

De meeste donorkinderen zullen hun biologische vader nooit kennen. Hoe ga je met dat levenslange gemis om?

'Daar valt mee te leven, op één voorwaarde: dat het gemis erkend wordt door de ouders. Zeg niet: "Waar zeur je nu over? Je hebt toch een leuke vader?" Dat maakt de onrust alleen maar groter. Ook negatieve overwegingen zijn vaak ondraaglijk. Als een alleenstaande moeder zegt: "Ik wilde wel een kind, maar ik wil geen man", dan is dat moeilijk te verteren voor een kind. Een deel van zijn wezen komt van die man.'

'Maar als je als ouder bereid bent je te verplaatsen in je kind en begrip toont voor de innerlijke strijd die het voert, dan is de kans groot dat het allemaal goedkomt.'



1000 jaar architectuur in België

zaterdag 18 oktober
BOEK 5: Art deco

De mooiste bouwwerken uit de Belgische geschiedenis: De Standaard bundelt ze voor het eerst in de exclusieve, 10-delige boekenreeks '1000 jaar architectuur in België'. Reis mee door de geschiedenis van de Belgische architectuur en verrijk uw kijk met de gebouwen waar ons land trots op mag zijn.



Verkrijgbaar in uw krantenwinkel,
Meer informatie op www.standaard.be/architectuur

dS De
Standaard
onverantwoord interessant

